

Рецензия

От проф. д-р Михаил Ангелов Боянов, дмн

Клиника по ендокринология и болести на обмяната, Катедра по вътрешни болести

Медицински факултет, Медицински университет София

Член на научно жури съгласно Заповед Р-109-421 / 03.10.2025 на Ректора на МУ-Варна

Относно конкурс за заемане на академична длъжност „Професор“ в област на висшето образование 7. „Здравеопазване и спорт“, по професионално направление 7.1. – „Медицина“ и специалност „Ендокринология“ за нуждите на Втора катедра по вътрешни болести, Факултет „Медицина“, МУ-Варна; и Клиника по ендокринология и болести на обмяната към УМБАЛ Св. Марина ЕАД Варна; обявен в Държавен вестник брой 64/05.08.2025 год.

Кандидатът в обявения конкурс, доц. д-р Мира Валентинова Сидерова, дм, е представила изискваните в ПУРПНСЗАДМУ документи.

Кратко представяне на кандидата

Д-р Мира Сидерова, дм, завършва висшето си образование по медицина във ВМИ-Варна през 2003 год. с пълно отличие и награда „Златен Хипократ“. Работи 2 год. в Отделение по анестезиология и реанимация, МБАЛ Св. Анна, а след това от 2006 год. досега работи последователно като редовен докторант, ординатор, асистент и доцент (от 2017 год.) към Клиниката по ендокринология и болести на обмяната / УС Ендокринология към УМБАЛ Света Марина гр. Варна. От 2022 год. е и ръководител на Втора катедра по вътрешни болести, Факултет „Медицина“, МУ-Варна; а през 2023 г. става и началник на Клиниката по Ендокринология и болести на обмяната към УМБАЛ. От 2024 год. е и Председател на държавна изпитна комисия за специалност „Ендокринология и болести на обмяната“.

Д-р Мира Сидерова има специалност „Ендокринология и болести на обмяната“ от 2011 год., като преди това е специализирала и вътрешни болести (без да завърши цикъла на обучение). През 2013 год. защитава дисертация, посветена на имунохистохимични маркери и ултразвукова еластография (нови диагностични възможности в уточняването на тиреоидните възли), а през 2017 год. издава хабилитационен труд под формата на монография, посветена на тиреоид-асоциираната

офталмопатия. Посетила е общо 8 курса за допълнителна квалификация и е специализирала 3 месеца в Италия по програмата Еразъм.

Основни аспекти от професионалната дейност на кандидата

НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ. В настоящия конкурс доц. Мира Сидерова, дм, се представя със следните публикации: 1 дисертация, 2 участия в монографии (в едната самостоятелен автор, втората – в чужбина), 3 участия в учебници, 65 пълнотекстови статии и 111 научни участия (31 на международни и 80 на национални форуми). От тях 59 пълнотекстови публикации от периода 2017-2025 са представени за участие в настоящия конкурс – 35 на български език и 24 на английски език. Девет са самостоятелните трудове, в съавторство са останалите 50 публикации (в 8 кандидатът е първи автор, а в 21 – втори). Като хабилитационен труд са представени 11 бр. пълнотекстови научни публикации в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus и Web of Science), признати от НАЦИД. Те отразяват квинтесенцията на научно-изследователската дейност на доц. Мира Сидерова, осъществена след придобиване на академичната длъжност „доцент“ (от периода 2017 -2025 г.). Обхванати са 4 обзора, 2 клинични студии, 1 глава в международен учебник и 4 клинични случая. Четири от тях са на български език; в почти половината доц. Сидерова е първи автор. Така представената научна активност е отразена в общо 29 цитирания – 20 цитирания в реферирани и 9 в нереферирани издания. 17 броя се откриват и в базата данни на SCOPUS. Пак там h-индексът на публикациите на доц. Сидерова е 2. Тринадесет от всички публикации на доц. Сидерова са в списания с импакт-фактор (2 от тях са международни с българско участие, останалите са международни). Четири са вече рецензирани във връзка със заемането на академичната длъжност „доцент“ и са в много престижни издания.

Основните направления, в които са насочени публикациите на доц. Сидерова, са:

- Тиреоидна патология: нодозна струма и тиреоиден карцином, автоимунни тиреоидни заболявания и ТАО, скелетни ефекти при тиреоидна дисфункция и медикаментозно-индуцирана тиреоидна дисфункция. В тази област са най-многобройните й трудове, както и фокусът на професионалната й експертиза.
- Паратиреоидна патология: основно различните форми на хиперпаратиреоидизъм, ултразвукова диагностика и костни маркери.
- Захарен диабет: насоки за лечение, основно в областта на диабетната сензомоторна невропатия.

- Други метаболитни нарушения: саркопения при ендокринни заболявания (при тиреотоксикоза и андрогенна депривация), несекретиращи надбъбречни инциденталомии и други. Няколко са и публикациите за прехода от педиатричната ендокринология към тази за навършилите 18 години.

Като **приноси** на доц. Сидерова могат да се изтъкнат:

- **Тиреоидна патология:** единият основен фокус е задълбоченото представяне на специфичните прояви и възможности за лечение на тиреоид-асоциираната офталмопатия. По принцип специалистите в тази област у нас са много малко и доц. Сидерова е един от тях. Затова и публикациите ѝ в тази област имат съществен научно-приложен характер. Другият основен фокус за доц. Сидерова са скелетните прояви на тиреоидната дисфункция. Засегнати са влиянието и на хипотиреоидизма (например върху костния растеж при деца), така и на тиреотоксикозата. Особено важен теоретичен принос е и проучването върху връзката между ТСХ-рецепторните антитела и костната протекция. То е включено и в метаанализи на други творчески колективи. В допълнение трябва да се спомене и приносът върху някои редки тиреоидни тумори – по-специално първичен тиреоиден лимфом и метастазите от други нетиреоидни тумори. Това са приноси с научно-приложна, а и нагледно-учебна стойност.

Доц. Мира Сидерова е прилагала и дава оценка на повечето диагностични и терапевтични приложения на УЗ – хистография, еластография, тънкоиглена биопсия с имунохистохимия и ДНК-анализ, склерозираща терапия. В научното си развитие тя постепенно е надграждала познанията си в тази област – започвайки с отделни публикации до участие в международно ръководство за оценка на тиреоидните възли. Голямо предимство е съчетаването на модерната ехографска методика с другите образни методи и клинично-лабораторната констелация, което му придава пълнота и завършеност.

- **Паратиреоидна патология:** основните приноси са свързани с акцентирането върху възможните тежки костни изменения при първичен хиперпаратиреоидизъм (позабравени днес в епохата на нормокалциемичния и олигосимптомен ПХПТ), както и върху промените в маркерите на костната обмяна (по-специално костна алкална фосфатаза, остеокалцин и витамин D) в рамките на вторичния хиперпаратиреоидизъм при терминална ХБН и бъбречно заместващо лечение. Тези приноси също са основно с приложен и потвърдителен характер.

- **Захарен диабет:** основният принос на доц. Сидерова е в оценката на онкологичния риск при захарен диабет тип 2 (който е увеличен *per se*), както и в хода на лечението на захарния диабет тип 1 с инсулинови аналози. Обръща се внимание и на евентуалната протективна роля на лечението с метформин. Това са приноси с важен научно-теоретичен характер.

- **Метаболитни нарушения при надбъбречна и гонадна патология:** като важен принос отчитам пилотното проучване на метаболитните промени при мъже с андрогенна

депривация по повод простатен карцином. В случая става дума за оригинален и в международен план принос.

Научни проекти. Доц. д-р Мира Сидерова, дм, е участвала в 2 проекта на Фонд Наука при МУ – Варна. Тя членува в Европейската тиреоидна асоциация (ETA), Международната остеопорозна фондация (IOF), както и в Българско дружество по ендокринология, Съюз на учените и БЛС. Участва като независим експерт за научна и етична оценка на проекти към Европейски съвет за научни проучвания в Брюксел. Ръководител е на общо 6 докторанти по ендокринология – трима активни и трима вече успешно защитили. Получавала е 2 гранта на ETA за пътуване – 2011 и 2014, както и награда на БДЕ за млад ендокринолог 2015 год.

Съответствие с нормативните изисквания. С така представената продукция доц. Мира Сидерова покрива и надхвърля изискуемите минимални наукометрични изисквания. По показател В4 (хабилитационен труд) е събрала 295 точки, а по показатели Г5-Г9 – общо 647.6 точки (при изискване от минимум 200 точки). Налице са и 345 точки по показател Д10-12.

УЧЕБНО-ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ. Доц. д-р Мира Сидерова, дм, осъществява преподавателска дейност на всички нива в обучението по медицина – на студенти по медицина 5-и и 6-и курс и студенти по фармация и медицинска козметика (българско и англо-езично обучение), на специализанти по вътрешни болести и ендокринология. При това тя участва в най-различни форми на аудиторна и извънаудиторна заетост, основни и тематични курсове. От 2008 до 2015 год. е хоноруван асистент, впоследствие - редовен асистент, а от 2017 год. - доцент към Втора катедра по Вътрешни болести. През учебната 2021/2022 са й били възложени 184 учебни часа упражнения, за 2022/2023 год. – 126 часа; през 2023/2024 – 231 часа, и през 2024/2025 год. – 291 часа (при норматив според решение на АС от 110 учебни часа). Провежда всички форми на обучение – лекции, семинари и упражнения. Участва в изпитни комисии за студенти (семестриални и държавни изпити), председател е на комисия за придобиване на тясна специалност. Има трима защитили докторанти. Владее английски, немски, гръцки и руски език. В заключение, Д-р Мира Сидерова, дм, покрива нормативните изисквания за аудиторна и извънаудиторна заетост и е доказала многократно своите педагогически качества и умения.

ДИАГНОСТИЧНО-ЛЕЧЕБНА ДЕЙНОСТ. Доц. Мира Сидерова има специалност и защитена дисертация по номенклатурата на МЗ за областта на конкурса. Има придобити

умения в множество ВСД като УЗ изследване на щитовидна жлеза и повърхностни структури, ТБ на шийни структури, клинична остеоденситометрия и други. В областта на щитовидната жлеза има сертификати за най-високата възможна степен на квалификация у нас. Като член, а от 3 год. – и като ръководител на екипа на Клиниката по ендокринология на УМБАЛ Св. Марина, тя е усвоила, прилага ежедневно и преподава много от наличните в момента у нас аспекти и методи в диагностиката и лечението на захарния диабет, затлъстяването, метаболитния синдром, болестите на щитовидната жлеза, костната метаболитна патология и другите ендокринни болести. Отново трябва да се подчертае, че към настоящия момент доц. Мира Сидерова е един от българските тиреоидолози с голям потенциал за бъдещо развитие с приноси за поддържане на съвременно и новаторско диагностично и терапевтично поведение. Тя ще бъде и един от двигателите за бъдещото развитие на ендокринологията и вътрешната медицина у нас.

Заключение и препоръка

Всички гореизброени факти показват съответствие на постиженията на доц. д-р Мира Сидерова с качествените и количествени критерии за заемане на академичната длъжност „професор“. **Препоръчвам убедено на Научното жури да гласува с „ДА“ за присъждане на академичната длъжност „Професор“ на доц. д-р Мира Сидерова, дм.**

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

София, 23 октомври 2025

(проф. д-р Михаил Боянов, дмн)

